

הרואה פרק תשיעי ברכות

נו. תורה אור השלם

1. שורך טבוח לעיניו ולא תאכל ממנו חמור וזול מלפניו ולא ישוב לך אצרך ונתות לאיביך ואין לך מושע: דברים כח לא 2. בנים ונתות תוליד ולא יהיו לך בי ילבי בשבי: דברים כח מא 3. בניך ובנותיך נתנים לעם אחר ונעיקך ראות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידך: דברים כח לב 4. לך אבל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב וייןך פי כבד רצח האלהים את מעשיך: קהלת ט ז 5. זרע רב תוציא השדה ומעט תאסף פי יחסלנו דברים כח פ 6. זיתים יהיו לך בכל גבולך ושמן לא תסוף פי ישל זיתך: דברים כח מ 7. וראו כל עמי הארץ פי שם ז נקרא עליך ונקרא שם ז דברים כח י

עומד עליו צלמורא להשמיע צקול רס לרצים כקול חמור הנוער: וי' דפטור חמור גהיט מהפליך. צפרשת והיה כי יציאך וכל פטר חמור מפדה צהש' והוא חסר וי' וצתפילין של רבא כתבו הכותב מלא וזמ' צ מתקו והיינו גהיט מתקו: דשא צרייסא. דלת חילון צצבית: אספק מסה. השומרת את הצבית: כני. שניס הפנימיות שקורין משילרר'': תרטי נשי מגרסה. שאשמו של אדם קרויה יונה דכתיב יונתני מתמטי': סרין קולפי בעטה. מכת מקל עב צראשו כראשי לפמות: בלא מלרים. נחלה בלא מלרים כלומר קרקעות רחצים ורצים: וכפין אנקיס. כסוי עפר הפוסת ממשולת החומה: ונסר מוקרי. נשר מוחו: אודרס מצי סדיא. המוכין יולאין מן הכר שבמלרסמיו: הללא מלרסה. הלל שאנו קורין צפסמ. לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול קורין לזה הלל המלרי: ניסי מסרסחי כל עמי נסיס נקרא ניסן שעל כל צרה הצאה לישראל אומרים אותו על גאולתן: הוס קא אזול. צר הדיס צהדיה לרצא: צארצא. צספניה: אמר צהדי גברא דמסרסחי ליה ניסא למה לי. שמא כאן יארע לו הנס שמתצב עספניה והוא ינלל: צדיך קיימא. כך הוא מלוי הפסוק לי אס לטונה אס לרעה והפסוק לי לרעה: אשמו של רצא צת רב חסדא היתה: טורוינא דמלכא. שומר אזלר המלך: נפל סללא. מולע: שיראי

רבינו הגנאל
א"ל הואי אשיתא דנפל. פי כחל. א"ל הואי אפדנא דאביי דנפל. פי אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי מוח שבקרקד. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי' בהנם היא באה. פי מתקיימת.

קיסר. מלך רומי והיה לו תגר עם פרסיים: מאי הוינא. מאי ארצה צלילה חלום: משהי לך פרסאי. עושים כך עבודת המלך. כמו לא חמרר דחד מנהון שחרית (מרגס צמדנר טו). ולשון חכמים (ספרי פי דברים) הדבך לשחור וישמחו לך: ושבו לך. יללונך צצבית: וטחיני צ קשייסא. יכופו אורח לטחון גרעיני תמרים: צ צבור פי. מלך פרס: פסיד עסקך. מתקלקל פרקמטיא שך: ולא אהני לך למיכל. מתוך לערך לא יעשם לך שום מאכל: מרווח עסקך. ומתוך שמחך לא תתאוה לאכול שמהיה לצב צשמחך: והיא. אשך: לפוחי פחדך. להפיג דלוגתך: מרישוא. זרע רב תוציא השדה: צדינא דמלכא. אזלר שחכטי המלך שם יצבר על ידי גנבים ויעלילו עליך לומר שאתה גנבתם: קל וחומר מינך. אס רצא נחמד כל שכן שיחשדונו וחו ויראו ממך: חסא. חזרת: עיף עסקך. כול צריוח כחזרת סהיא רחצה וכפולה: מירי עסקך. שנאו לכל ומר יהיה הסמורה שך: צהינא. הס היו משתכרים ציין: חלי עסקך. מתוך כלומר שמתן סחורתך צול: דקדחי. גדלה: עשיק עסקך. צוקר תמכרנו כמו עשיק לגבך (צ"מ ד' (3). לרצא א"ל קאוי עסקך. לשון קאוי הכל ישנאו: מהצעי עסקך. יתצקש עסקך ויחזרו אחריו לקנות: דקאי אאיסדן. מלרסמיו. כדמתרגמינן מלרסמיו אסדויה (ברלשית כח): מלכא הויט. ראש ישיבה הדורש דרשות והממורגמן

א) חננא, ב) דברים כח. קדוש מה: א) יצמות סג: ונשם אלה רב מן בר רבא אמר רב, ד) ונבט סו: א) גבי היב צע"ו מת. צפשי' ומ' שם ד"ה הכי, א) ויסר לחומת צמוי כך פירשי צי"ק ג ד"ה לאשין וכו' ע"ש ועבור פי כחל, א) גבי הערך אודרס פי' נולא, ח) ולעיל נה: ט) מכות יא, א) סהדין לו: א) גבי הערך טויה פי' שומי המעיליס, א) ד"ה שבו לפני ד"ה וצו: א) שמוע יג, א) א) שיר השירים ה,

הגהות הב"ח

א) וקויט פסוקא לפסוח: ב) שם ותפשי ליה רבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי און לא כל שכן אמרי ליה: א) שם נהיט מפלין עיין רבא ואשכח וא"ו דפטור חמור גהיט תפלה לטוף אול: ד) רש"י ד"ה שבור מלכא מן פרס:

גליון הש"ס

גבי א"ל אשך שבבא. ע"י לקמן דף ס"ב ע"א מוס' ד"ה רצא:

לעוי רש"י

משילרר'י [מישילרר'י]. שניים טוחות.

מוסף רש"י

את אמרת לקריבך. לתת כמו קטנה לקטנה, ואשמו אמרה שמהנה לקטנה (קדושין מה). בבירא. צבור (שבת סו). כבי. מקום מושב השנים וזלתי' (ע"ז כח). ע"י חות' שש. אשיתא. חמה (ב"ב ג).

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ונתות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית (א) לפכוהי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו (ב) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא לרבא אמר ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי' ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ג) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי (ד) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצראה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ה) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (דקללת חכם אפילו בחנם היא באה) וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (דאמר מר גלות מכפרת עון גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבבו שיראי

א"ל הואי אשיתא דנפל. פי כחל. א"ל הואי אפדנא דאביי דנפל. פי אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי מוח שבקרקד. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי' בהנם היא באה. פי מתקיימת.

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ונתות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית (א) לפכוהי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו (ב) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא אמרי ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי' ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ג) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי (ד) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצראה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ה) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (דקללת חכם אפילו בחנם היא באה) וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (דאמר מר גלות מכפרת עון גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבבו שיראי

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ונתות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית (א) לפכוהי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו (ב) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא אמרי ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי' ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ג) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי (ד) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצראה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ה) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (דקללת חכם אפילו בחנם היא באה) וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (דאמר מר גלות מכפרת עון גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבבו שיראי

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ונתות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית (א) לפכוהי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו (ב) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא אמרי ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי' ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ג) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי (ד) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצראה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ה) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (דקללת חכם אפילו בחנם היא באה) וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (דאמר מר גלות מכפרת עון גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבבו שיראי

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ונתות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית (א) לפכוהי פחדך אקרינן זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן זרעו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו (ב) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לחמך אמר ליה חזן חסא על פום דני לאביי אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא אמרי ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי' ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ג) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי (ד) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנה